

1: ບ້ານສີຊົມພູ

ໂຄງການສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຫຍ່ຢູ່ເຂດພັດທະນາສີຊົມພູ ໄດ້ສ້າງສູນການຮຽນຮູ້ຊຸມຊົນ ໂດຍການປະກອບສ່ວນຂອງ ຊາວບ້ານໃນການສ້າງ ຊຶ່ງສູນດັ່ງກ່າວມີປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນເກນອາຍຸ ຂອງ 3 ບ້ານໃກ້ຄຽງເຂົ້າມາຊົມໃຊ້

- ໃນ 2 ເດືອນທຳອິດກຸ່ມຜູ້ຮຽນມີຄວາມເບີກບານມ່ວນຊື່ນທີ່ມາຮຽນ
- ພໍເຂົ້າເດືອນທີ 3 ຜູ້ຮຽນທີ່ມາຈາກອີກບ້ານໜຶ່ງບໍ່ໄດ້ມາຮຽນ ຍ້ອນທາງມາສູນການຮຽນຮູ້ຊຸມຊົນຕັ້ງໄກຈາກບ້ານ ແລະ ທາງມາຖືກນ້ຳຖ້ວມ
- ສ່ວນຜູ້ຮຽນຈາກ 2 ບ້ານທີ່ຢູ່ໃກ້ສູນການຮຽນຮູ້ຊຸມຊົນກໍ່ເລີ່ມຂາດຮຽນຍ້ອນອາຄານຮຽນທີ່ມຸງດ້ວຍຫຍ້ານັ້ນຝົນຮົ່ວ ເວລາຝົນຕົກ ສະພາບຝື້ນອາຄານບໍ່ຕ່າງຫຍັງກັບຄອກງົວ ບັນດາປື້ມແບບຮຽນ ແລະ ປື້ມອ່ານເສີມທີ່ທາງໂຄງການມອບໃຫ້ຖືກນ້ຳຝົນເປື້ອຍໝົດ.
- ການລົງຕິດຕາມຂອງພາກສ່ວນສຶກສາແຂວງ ແລະ ເມືອງ ກໍ່ບໍ່ເປັນປະຈຳ ແມ່ນແຕ່ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ ເອງກໍ່ບໍ່ຮູ້ພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ໂດຍສະເພາະເມື່ອໂຄງການບໍ່ໃຫ້ເງິນອຸດໜູນ ສະມາຊິກແຕ່ລະທ່ານ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ເຄື່ອນໄຫວ ບໍ່ມີການປະຊຸມຖອດຖອນບົດຮຽນນຳກັນ ກັບຜູ້ຮຽນ ແລະ ພໍແມ່ຜູ້ປົກຄອງ.
- ຜູ້ຮຽນໃຫ້ທິດສະນະວ່າ: ມີລູກຫຼາຍຄົນ ຖ້າເອົາລູກນ້ອຍມານຳກໍ່ລົບກວນຄົນອື່ນ, ຈຳນວນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ ຕ້ອງໄປນອນໄຮ່ ບໍ່ສາມາດມາຮຽນສຸດກົກສຸດປາຍ ແລະ ມີວຽກບ້ານການເຮືອນຫຼາຍ, ຜູ້ຮຽນຊາຍຈຳນວນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ໄປຫາເລື້ອຍໄມ້ຂາຍດີກວ່າມາຮຽນ ໄດ້ເງິນຫຼາຍກວ່າ.
- ຕໍ່ສະພາບຄືແນວນັ້ນ ຄູສອນ ຈຶ່ງໄດ້ໄປລົມກັບ ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຕົວແທນຂອງໂຄງການ ເພື່ອຊອກຫາວິທີທາງແກ້ໄຂ.

ຄຳຖາມ:

1. ໃຫ້ທ່ານວິເຄາະມີບັນຫາຫຍັງແດ່ໃນເລື່ອງນີ້ທີ່ເປັນອຸປະສັກແກ່ການຮຽນ ແຕ່ລະບັນຫາມີສາເຫດຮາກເຫງົ້າມາຈາກໃສ?
2. ຖ້າທ່ານເປັນຄູສອນ, ເປັນຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ, ເປັນຜູ້ຮຽນ, ເປັນພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ທ່ານຈະແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຄືແນວໃດ?
3. ກະດູນາເກັບຮັກສາຄຳຕອບຂອງທ່ານພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ.

2: ບ້ານສີຟ້າ

- ໂຄງການສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວໜຸ່ມຜູ້ທີ່ດ້ອຍໂອກາດໃນຕົວເມືອງ ສີຟ້າ ໄດ້ຈັດໃຫ້ມີ ການຮຽນ-ການສອນບໍາລຸງມັດທະຍົມ ຕອນຕົ້ນຮອດຕອນປາຍ ແລະ ຮຽນວິຊາຊີບຄວບຄູ່. ກ່ອນໂຄງການລິເລີ່ມພະນັກງານໄດ້ເຮັດການສໍາຫຼວດສະພາບບັນຫາ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຜູ້ຮຽນ.
- ຜູ້ຮຽນ 50 ຄົນ ເກືອບ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ເປັນເພດຍິງ.
- ໃນອາທິດທໍາອິດຜູ້ຮຽນມາຮຽນເຕັມ ແຕ່ມາອາທິດທີສອງມີປະມານ 20 ຄົນມາຮຽນ ທັງໝົດແມ່ນ ເປັນຜູ້ຊາຍ.
- ການສໍາພາດຜູ້ຮຽນຍິງຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ຄູ່ສອນຜູ້ຊາຍ ການສອນວິຊາຊີບສ່ວນໃຫຍ່ພັດຈັບຕົນຈັບມື ໃສ່ ມື້ໜຶ່ງຜົວມາຮັບ ເລີຍເຫັນ ຜົວຈົ່ງຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມາ, ການນຸ່ງຖືແຕ່ງຕົວຂອງຄູ່ກໍ່ບໍ່ສົມເປັນຄູ-ມີກິ່ນເຕົ້າ ນ້ອງທົນບໍ່ໄຫວເລີຍ ຕັດສິນໃຈບໍ່ໄປຮຽນ.
- ຜູ້ຮຽນຍິງອີກຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ວິຊາຊີບທີ່ນໍາມາສອນ ແລະ ວິທີທີ່ສອນ ບໍ່ເໝາະສົມກັບຜູ້ຮຽນທີ່ເປັນ ນັກຮຽນຍິງ ເພາະມີ ແຕ່ວິຊາສ້ອມແບງລົດຈັກຜູ້ຍິງບໍ່ມັກຮຽນຍ້ອນມັນເປື້ອນ
- ສ່ວນວິຊາຕັດຫຍິບ ແລະ ບຸງແຕ່ງອາຫານມີອາຈານມາສອນ ພຽງແຕ່ 2-3 ມື້ເທົ່ານັ້ນເພາະຫ້ອງທີ່ ສອນນັ້ນຮ້ອນຫຼາຍພັດລົມ ຫຼື ແອກໍ່ບໍ່ມີ ອາກາດກໍ່ບໍ່ຖ່າຍເທ ອາຈານໂທມາບອກວ່າ ບໍ່ສາມາດມາໄດ້ ຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ
- ນັກຮຽນຊາຍອີກຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ລະບົບຄວາມບອດໄພຂອງຫ້ອງຮຽນຕໍາຫຼາຍ ນ້ອງຖືກໄຟຟ້າຊໍອອດ ຈຶ່ງຕັດສິນໃຈລາອອກ ຍ້ານຮຽນບໍ່ຈົບຕາຍກ່ອນ.

ຄໍາຖາມ:

1. ໃຫ້ທ່ານວິເຄາະມີບັນຫາຫຍັງແດ່ໃນເລື່ອງນີ້ທີ່ເປັນອຸປະສັກແກ່ການຮຽນ ແຕ່ລະບັນຫາມີສາເຫດຮາກເຫງົ້າມາຈາກໃສ?
2. ແລະ ຖ້າທ່ານເປັນນັກພັດທະນາ ຫຼື ນັກການສຶກສາ ທ່ານຈະແກ້ໄຂບັນຫານີ້ແນວໃດ?
3. ກະລຸນາເກັບຮັກສາຄໍາຕອບຂອງທ່ານພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ.

ບົດໂດຍ: ສຸພາບ ຄຸນວິໄຊ, 2016

3: ບ້ານສີເຫຼືອງ

ໃນຊົ່ວໂມງຮຽນວິຊາພາສາລາວແຫ່ງໜຶ່ງຜູ້ຮຽນຂາດຮຽນຫຼາຍ

- ເມື່ອຖາມຜູ້ຮຽນຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ອາຈານສອນມີແຕ່ໃຊ້ວິທີອະທິບາຍ ໂດຍບໍ່ຜັງຄໍາຄົດເຫັນ ຈາກຜູ້ ຮຽນ ເຮັດໃຫ້ການຮຽນເປັນເລື່ອງເປື້ອນ່າຍ, ເພິ່ນຂຽນເລື່ອງໃສ່ກະດານແລ້ວໃຫ້ຜູ້ ຮຽນກ່າຍເອົາ ໂດຍບໍ່ອະທິບາຍເນື້ອໃນ ແລະ ນັ່ງຫຼິ້ນ ເຜດບຸດ ເສີຍຢູ່
- ຜູ້ຮຽນຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ການກຳນົດເນື້ອໃນບໍ່ສອດຄ່ອງ ກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ອາຈານ ສອນແຕ່ບົດທຳອິດຮອດບົດສຸດທ້າຍ ເນື້ອໃນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິ່ງທີ່ ຂ້າພະເຈົ້າສົນໃຈ ນອກຈາກນັ້ນອາຈານສອນຍັງເວົ້າພາສາທ້ອງຖິ່ນອີກບໍ່ເຂົ້າໃຈ
- ຜູ້ຮຽນຄົນໜຶ່ງເວົ້າວ່າ: ເຮົາເອງອາຍຸແກ່ແລ້ວ ສາຍຕາບໍ່ດີ ຫຼືກໍບໍ່ໄດ້ຍິນຄັກ ເວລາຄູສອນພັດ ເອົາໄປໃຫ້ ນັ່ງທາງຫຼັງ ຕົນເອງໄປຮຽນພຽງແຕ່ 2 ມື້ ບໍ່ເປັນທ່າແລ້ວຈຶ່ງບໍ່ໄປຮຽນ.
- ຄູສອນເວົ້າວ່າ: ນັກຮຽນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ກ້າສະແດງອອກ ສ່ວນຫຼາຍການປະກອບຄໍາເຫັນມີພຽງ ແຕ່ບາງ ຄົນ ໂດຍສະເພາະຄົນທີ່ເຄີຍເວົ້າ ການປະກອບຄໍາເຫັນແຕ່ລະຄັ້ງກໍມີລັກສະນະຜິວ ເຜີນ ບໍ່ມີລັກສະ ນະວິເຄາະເຖິງບັນຫາຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ກວ້າງຂວາງ, ອີກຢ່າງໜຶ່ງຜູ້ຮຽນ ຈະມັກເຫງົານອນໃນຕອນ ທ້າຍຊົ່ວໂມງ .

ຄໍາຖາມ:

1. ໃຫ້ທ່ານວິເຄາະມີບັນຫາຫຍັງແດ່ໃນເລື່ອງນີ້ທີ່ເປັນອຸປະສັກແກ່ການຮຽນ ແຕ່ລະບັນຫາມີ ສາເຫດຮາກເຫງົ້າມາຈາກໃສ?
2. ແລະ ຖ້າທ່ານເປັນນັກການສຶກສາ ທ່ານຈະແກ້ໄຂບັນຫານີ້ແນວໃດ?
3. ກະລຸນາເກັບຮັກສາຄໍາຕອບຂອງທ່ານພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ.

ບົດໂດຍ: ສຸພາບ ຄູນວິໄລ, 2016

4: ບ້ານສີມ້ວງ

ບຸນແກ້ວເປັນຍິງສາວທີ່ມີໜ້າຕາດີມີຊີວິດແບບລຽບງ່າຍມີລູກສອງຄົນ ລູກສາວອາຍຸ 8 ປີ ແລະ ລູກຊາຍອາຍຸ 6 ປີ ແຕ່ຖ້າຄົນບໍ່ຮູ້ຈັກກັບນາງຄິດວ່ານາງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ແຕ່ງານເທື່ອ ເພາະໜ້າຕາ ຮູບຮ່າງ ແລະ ຜິວພັນສັນຖານຂອງນາງ ເທົ່າກັບຄົນທີ່ຫາກໍ່ຈົບມະຫາວິທະຍາໄລ. ບຸນແກ້ວເປັນລູກສາວຄົນທີສອງຂອງຄອບຄົວມີນ້ອງສອງຄົນ.

ຕອນບຸນແກ້ວອາຍຸ 12 ປີ ນາງບໍ່ໄດ້ມີໂອກາດຮຽນໜັງສືນຳໝູ່ ພໍ່ແມ່ບອກວ່າໃຫ້ອ້າຍ ກັບນ້ອງຊາຍຮຽນກໍ່ພໍ ແລ້ວ ເປັນຜູ້ຍິງຄວາມຈະຊ່ວຍພໍ່ແມ່ເຮັດວຽກເຮືອນການຊານຜູ້ຍິງຮຽນໄປກໍ່ຊ່ານັ້ນ, ບຸນແກ້ວເປັນຄົນທີ່ຜິວຄວາມພໍ່ແມ່ແຕ່ໃຈເລິກເລິກຂອງນາງກໍ່ຕ້ອງການໄປໂຮງຮຽນຄືກັບຄົນອື່ນໆ ບາງມື້ນາງກໍ່ໄປເບິ່ງໝູ່ຮຽນໜັງສື ແລ້ວກໍ່ຄິດວ່າໃນມື້ໜຶ່ງຂ້າງໜ້າຈະຫາໂອກາດຮຽນໃຫ້ໄດ້. ພໍ່ນາງໄດ້ອາຍຸ 16 ປີ ພໍ່ແມ່ກໍ່ໃຫ້ແຕ່ງານກັບຄົນບ້ານໃກ້ກັນ ລາວມີລູກ 2 ຄົນ ຕອນອາຍຸ 20 ປີ, ຕອນນີ້ນາງຄວນທີ່ຈະມີຊີວິດແບບນັກຮຽນໄວລຸ້ນທົ່ວໄປ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ນາງພັດເປັນແມ່ລູກອ່ອນ ເຮັດວຽກເຮືອນການຊານ ເອົາລູກ ຊີວິດດຳເນີນເປັນແບບນີ້ທຸກໆມື້ ຖ້າຜິວອອກຈາກປ່າມາ ນາງກໍ່ເອົາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄປຂາຍ ແລ້ວກັບມາແຕ່ງກິນກັບແກ້ມໃຫ້ຜິວ ແລະໝູ່ກິນເຫຼົ່າ.

ຕອນນີ້ຢູ່ສູນການຮຽນຮູ້ຊຸມຊົນຂອງບ້ານເພິ່ນເປີດສອນບຳລຸງໃຫ້ເກັບຜູ້ທີ່ຕົກລົ້ນ (ບໍ່ຈົບປະຖົມ) ບຸນແກ້ວຈະໄດ້ໄປຮຽນກັບໝູ່ໄທບ້ານ ແຕ່ຜິວບອກວ່າຊ່ານີ້ແລ້ວຈະໄປຮຽນເຮັດຫຍິງ ເອົາລູກ ເຮັດວຽກເຮືອນການຊານ ເຮັດໄຮ່ ເຮັດນາດີກວ່າ ຂະໜາດຂ້ອຍຮຽນຈົບຮອດ ໓6 ຍັງຊ່ານີ້ ແລ້ວຮຽນບຳລຸງນັ້ນ ຈະມີຫຍິງເດ. ບຸນແກ້ວນັ່ງນ້ຳຕາຊຶມ ຄັ້ງນີ້ກໍ່ຄົງຈະບໍ່ໄດ້ໄປຮຽນອີກແລ້ວ ໂອກາດທີ່ຈະອ່ານອອກຂຽນໄດ້ຄົງບໍ່ມີ ແລ້ວໂອກາດຂອງຂ້ອຍມັນມີຢູ່ບໍ່ໃນຊາດນີ້.

ຄຳຖາມ:

1. ໃຫ້ທ່ານວິເຄາະມີບັນຫາຫຍັງແດ່ໃນເລື່ອງນີ້ທີ່ເປັນອຸປະສັກແກ່ການຮຽນ ແຕ່ລະບັນຫາມີສາເຫດຮາກເຫງົ້າມາຈາກໃສ?

2. ແລະ ຖ້າທ່ານເປັນນັກພັດທະນາ ຫຼື ນັກການສຶກສາ ທ່ານຈະແກ້ໄຂບັນຫານີ້ແນວໃດ?
3. ກະລຸນາເກັບຮັກສາຄໍາຕອບຂອງທ່ານພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ.

ບົດໂດຍ: ວັນຄໍາ ນວນພານິດ, 2016

5: ບ້ານສີແດງ

ນາງ ເກດ: ລຸງພັນມີແລງນີ້ເຈົ້າບໍ່ໄປຮຽນບໍາລຸງບໍ່?

ລຸງພັນ: ບໍ່ໄປດອກ

ນາງເກດ: ເປັນຫຍັງ? ຄືວ່າເຈົ້າຮຽນຈົບປີ້ມເລີ້ມ 1 ແລ້ວຕົວະ ຄືບໍ່ອິດເອົາແລ້ວລຸງ

ລຸງພັນ: ໂອຍອິດຈັ່ງໃດໄປຮຽນກໍ່ເສຍເວລາ ແໜງຢູ່ເຮືອນຈັກຕອກໄປມັດຮົ່ວມັດຮາວດີກວ່າ ຍາມນີ້ງົວຄວາຍຄວາມຍິ່ງກຽມລະທັ່ງຢູ່.

ນາງເກດ: ອາວ! ຕອນນັ້ນກະດ່ງວວ່າເຈົ້າຕົວະເປັນຕົວຫຼັກຊວນໝູ່ໄປຮຽນ

ລຸງພັນ: ເອີ ກະແມ່ນຢູ່ຕອນນັ້ນ ໂຄງການມາໃໝ່ໆກໍ່ຄືວ່າຄັກ ຫ້ອງຮຽນ ກໍ່ມີໄຟຟ້າຮຸ່ງແຈ້ງດີ ອຸປະກອນເພີ່ມກໍ່ຕອບສະໜອງໃຫ້ ຄູ່ທີ່ມາສອນກໍ່ສອນຄັກ ເຂົ້າໃຈດີ ພາຜູ້ຮຽນເຮັດ ກິດຈະກຳນັ້ນນີ້ຕະຫຼອດເວລາ ແຕ່ດຽວນີ້ຫິ້ນຫ້ອງຮຽນກໍ່ມີດຫິນທາງໄປກໍ່ຮຶກໆ ອຸປະກອນກໍ່ຂາດເຂີນ ຜູ້ສອນກໍ່ມີແຕ່ເລົ່ານຳປີ້ມ ເວົ້າກໍ່ເວົ້າຄ່ອຍໆ ຂຽນກໍ່ຂຽນຕົວນ້ອຍໆ ລຸງພັນບໍ່ໄດ້ຍິນຄັກ ຕາກໍ່ບໍ່ເຫັນຮຸ່ງດີ ລຸງກໍ່ເລີຍຄ້ານບໍ່ໄປຮຽນຊື້າດອກ

ນາງເກດ: ເອີ ແມ່ນໃດລຸງທຸກມື້ນີ້ພວກຂ້ອຍໄປຮຽນກໍ່ມີແຕ່ເຫງົາອອນ ແຕ່ຄູ່ໃໝ່ນີ້ກໍ່ຍັງ ປິ່ນຫຼັງຂຽນເສີຍຢູ່ ຈຳນວນຜູ້ຮຽນກໍ່ ນ້ອຍລົງ ນ້ອຍລົງ ຂ້ອຍຢ້ານຕໍ່ໄປບໍ່ມີຜູ້ຮຽນຊື້າ ດອກ.

ລຸງພັນ: ເອີ ອິດເອົາຫິ້ນລະພວກເຈົ້າຍັງໜຸ່ມຍັງນ້ອຍຢູ່.

ຄໍາຖາມ:

1. ໃຫ້ທ່ານວິເຄາະມີບັນຫາຫຍັງແດ່ໃນເລື່ອງນີ້ທີ່ເປັນອຸປະສັກແກ່ການຮຽນ ແຕ່ລະບັນຫາມີສາເຫດຮາກເຫງົ້າມາຈາກໃສ?
2. ແລະ ຖ້າທ່ານເປັນນັກການສຶກສາຜູ້ໃຫຍ່ ທ່ານຈະແກ້ໄຂບັນຫານີ້ແນວໃດ?
3. ກະລຸນາເກັບຮັກສາຄໍາຕອບຂອງທ່ານພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ.

ບົດໂດຍ: ວັນຄໍາ ນວນພານິດ, 2016